

Cykelkarta

Vellinge kommun och Västra Söderslätt

#bättreutsiktrevellinge Vellinge.se

Kartan är producerad som en hjälp för dig som vill uppleva unika natur och kulturmiljöer genom att cykla på Falsterbonäset, i Vellinge kommun och på Söderslätt.

Kartan är uppdaterad april 2020

Bybyggelsemiljö

1. Gästis. Vellinge gästgivaregård. Byggår 1809.

2. Hököpinge kyrkby. Genuin bybebyggelse med flera kvarliggande gårdar från tiden före enskiftet vid 1800-talets början.

3. Lars Jeppsons gård. Lars Jeppssons gård från 1842 vid gamla Malmövägen. Framför gården i vanningens mitt låg då som nu den stora stenen, som enligt folksägnen kastats dit av jätten Finn från Lund.

4. Skäre fiskeläge. Skäre är ett genuint skänst fiskeläge med små låga hus och gränder.Vid hamnen finns tillfälle att köpa färsk fisk. Här finns även en badplats. Gästhamn.

Borg- och slottsruiner

5. Falsterbohus borgruin. Från cirka 1315. Falsterbohus var i bruk fram till 1530 och säte för Falsterbohus län. Drottning Margarete den första bodde tidvis här. Hennes enda son Kung Olof dog här 1387 endast 17 år gammal.

Falsterbo fyr

6. Månstorps Gavlar. Ruinerna efter en renässansborg, uppförd av danske rikshovmästaren Eskil Bille 1540-1547.

7. Skanörs borgruin. Borgen i Skanör, vilken uppfördes cirka 1230. Borgen var under 1200–1300-talet säte för den danske kungens fogde.

8. Trelleborgen. Uppfördes under senare delen av 900-talet. En av sex återfunna borgar av ”Trelleborgtyp”. På området finns också ett medeltida hus, rekonstruerat efter fynd på platsen. Här finns café och en museibutik.

Byggnadsminnen

9. Andreas Lundbergagården. Andreas Lundbergagården har anor från 1658 och visar bland annat hur ett skepparhem från mitten av 1800-tal kunde se ut. Säsongsöppet. Fri entré.

10. Axel Ebbes konsthall i Trelleborg
Axel Ebbes konsthall invigdes 1935. Funkisbyggnaden är ritad av arkitekten C.A. Stoltz i Malmö. Konstnären donerade samtliga sina verk till Trelleborgs stad. På konsthallens andra våning visas tillfälliga konst- och konsthantverksutställningar.

11. Falsterbo fyrplats
Falsterbo fyr togs i bruk 1796. Arkitekt var Olof Tempelman. 1990 släcktes fyren men tre år senare tändes åter till gagn för befolkningen och turister. Varje år är det visning av fyren en söndag i augusti.

12. Falsterbo stationshus
Ritat av domkyrkoarkitekten Theodor Wählin. Byggt 1904 och var stationshus fram till 1971 då tågen slutade gå.

13. Häradshäktet i Klörup. Klörup var säte för Oxie och Skytts härads tingsrätt mellan åren 1690 och 1905.Häktet är det enda bevarade av sitt slag i Skåne. Öppet enligt överenskommelse.

14. Skanörs rådhus. Byggt år 1777 med sten från Skanörs borgruin. Byggherre var borgmästare Leonard de la Rose.

15. Hököpinge kyrkby. Ett originellt inslag är Villa Clythia från 1914, en gång konstnären Axel Ebbes bostad och ateljé.

Fornminnen

16. Bodeshög. Bronsåldershög öster om Bodarps kyrka. Här uppsattes förr på söndagarna en flagga eftersom den hårda blåsten ofta gjorde att bönderna i V:a Värlinge by inte hörde klocksammanringningen.

17. Bolmers högar. Två väldiga gravhögar från bronsåldern cirka 1800–1300 f.Kr. Magnifik utsikt över Söderslätt. Över 20 kyrktorn kan ses härifrån i klart väder. Gravarna har två urgröpningar vilket visar att de är plundrade.

18. Dubbelringen på ängarna i Gessie. En borganläggning med dubbla vallgravar som skyddat den vikingatida ankringsplatsen för de handelsmän som tog sig upp till marknadsplatsen i Hököpinge.

19. Eskilstorpsdösen. Stenkammargrav från bondestenaldern cirka 3500 f.Kr. Gravkammaren har stått inne i en numera försvunnen gravhög.

20. Grankulladösen, Häslöv. Dös från yngre stenåldern, cirka 3.500 f.Kr. Förr täckt av en gravhög på 10 meter i diameter men i dag endast en halvmeter hög. Dösens takblock saknas. Gravhögen omges av en stenkrets med sjutton stenar.

21. Hanehög, Häslöv. Till denna bronsåldershög är knuten legenden om att den varje år flyttar sig ett ”tuppfåt”. När den når prästgårdens köksspis ska gården brinna ner. Hane = tupp.

22. Hällkistor i Maglarp. Hällkistorna från sen Bondestenalder ca 2000 fKr ligger öppna i en nästan helt utplanad gravhög. Hällkistorna är byggda av stenhällar. De omges av en stenkrets med femton stenar.

23. Järnåldersgravfält i Maglarp. Detta gravfält ligger vid stranden till Östersjön. Det har tidigare varit betydligt större men fortfarande kan man se ett nitiotal gravar i form av mycket låga högar i terrängen.

24. Klockaredösen i Södra Åkarp. Stenkammargrav från bonde-stenaldern ca 3500 fKr. På takblocket har under bronsålder ett tiotal skäl-gropar huggits in. Tidigare fanns här två dösar. Under 1800-talet användes dösarna som svinstiör!

25. Kungshögen. Bronsåldershög 1500-500 fKr vid Kungstorpsvägen. En gravurna med målad dekor föreställande ett hus har hittats i gravhögen. Denna typ av gravkärl var typiska söder om Alperna vilket antyder att handelsplatsen vid Foteviken har existerat sedan bronsåldern.

26. Kämpinge vall. Kämpinge vall sträcker sig från Östersjön åt nordost mot Kämpinge by, den är cirka 600 m lång. Fornlämningarna består av en vall från sen vikingatid/tidig medeltid och en gravhög från bronsåldern.

27. Mogrevestenen, Maglarp. Rest efter en hällkista som tidigare varit täckt av en gravhög. Uppbyggd av två stora hällar och stenblock.

28. Ringen på ängarna i Eskilstorp. Troligen en anläggning från vikingatid – tidig medeltid. Kan ha varit en vallgrav som omgett en kulle med ett vaktorn av trä. Härifrån hade man kontroll över infarten till den vikingatida krigshamnen i Foteviken.

29. Runsten i Fuglie. På en hög norr om kyrkan står en runsten från början av 1000-talet. Stenen är drygt en meter hög, och texten lyder ”Önd reste denna sten efter sin broder Öde. Han fann döden på Gotland, Gud hjälpe hans själ.”

30. Runsten vid Fuglie kyrka. Runttexten från sen vikingatid lyder ”Atte reste denna sten efter sin son Torsten”. Stenen stod tidigare på Torstens hög. På stenen finns ett femtontal skälgropar som inhuggits redan under bronsåldern.

31. Skegriedösen. Välbevarad stenkammargrav från bondestenaldern ca 3500 fKr. Dösen är omgiven av en stenkrets med sjutton stenar. På några av stenarna finns skälgropar.

32. Skäre skansar. Försvarsanläggning i form av två redutter, dvs. jord-vallar för kanoner sammanbundna av en långsgående vall. Började upp-föras redan på 1600-talet som strandförsvar mot den djuprånna som finns i vattnet utanför.

33. Snarringedösen. De två dösarna från bondestenaldern, cirka 3500 f. Kr, representerar snarast en mellanform mellan dös och gänggrift. De har tidigare varit täckta av en gemensam hög. På takblocken finns en stor mängd skälgropar från bronsåldern.

34. Stavstensmonumentet. På denna plats landsteg Karl XII 1715 åter på Sveriges jord efter att ha varit på krigståg sedan 1700.

35. Steglarpshögarna. Spetshög, Lillehög, Storehög, Grytehög och Mellanhög är några av namnen på de 12 bronsåldershögarna i Steglarp, Skånes mest magnifika högggravfält.

36. Tångvallarna/Tängdiena. Tångvallar förekommer allmänt i Falsterbo och Skanör. De består av grästorv som varvats med grästång. Vallarnas funktion var att visa ägogränser, inhägna odlad mark och som skydd mot högvatten. Tångvallarna är fasta fornlämningar.

37. Tällhög i Villie. Bronsåldershög med trasig sten på toppen. Högen är ansenlig, har en diameter på 24 meter och är 5 meter hög.

38. Åkeshög, Häslöv. Bronsåldershög. Vid undersökning ska man ha funnit en 3,6 meter lång tröskta med ett välbevarat lik. En bondhustru i närliggande gård blev på 1700-talet indragen i högen av trolen och stannade där i sju år. Hon kom ut men återvände snart till trolen.

39. Gylle och Gyllehögarna. Gyllhögarna, fyra stora gravhögar. Den största är 27 meter i diameter och 4,5 meter hög. Här finns ett stenblock med inristade fotsulor.

40. Torshög, S:t Lukas hög och S:t Hans hög i Villie. På S:t Hans hög finns en rest sten. På Torshög låg Skytts härads tingsplats medan galgbacken låg på Skällshög lite längre österut.

Gamla vägar

41. Vägen från Fosie via Lockarp. Vägsträckning som är kantad av bronsåldershögar vilket kan tyda på att vägen fanns under bronsåldern för mer än 3000 år sedan. Kanske är detta Sveriges äldsta väg?

42. V Ingelstad vid milstolpen. Strax väster om Bröddarps mölla, kan man se den gamla sträckningen mellan Malmö och Ystad den så kallade ”Landsvägen” som enligt somliga delar Sverige i två likvärdiga hälfter.

Historiska platser

43. Ammerännan. En medeltida kanal som idag är ett mindre dike tvärs över Skanörs ljug. Den var framkomlig för båtar av prämtyp. Förleden Am- har samma ursprung som Amager och syftar på att prämar dras längs en kanal.

44. Bredeväg/Ättebäcken. Bredeväg är en bäck i norra Skanör på ett område omgivet av tångvallar. Vattenfåran har tidigare varit mycket större. Den användes under medeltiden som ett hamnområde och man drog prämar ända in till bebyggelsen i centrala Skanör.

45. Danska kyrkan (Ecclesia Danica). Från andra hälften av 1200-talet. Kyrkobyggnaden var ett mindre kapell på cirka. 14 x 8 meter. Tomten är skyddad som fornminne.

46. Galgplatsen på Skanörs Ljung, 1590. Sommaren 1970 hittades en rund plats som var ca 14 m i diameter och avgränsades av något som liknade en vallgrav.Efterforskningar har visat att det troligtvis rör sig om en galgplats. En ekstolpe hittades och daterades till ca 1590.

47. Hovbacken i Skanör. Området är en revelbildning, mellan centrala Skanör och Öresund. Här låg en stor del av Skanörs medeltida fiskebodar. I den åsrevel som finns idag ser man fortfarande gropar, som är märken efter dessa bodar.

48. Kolabacken. Nordens äldsta, i skrift omnämnda, fyrplats år 1222. Den ursprungliga fyrbåken ersattes 1630 av en vippfyr som var i bruk fram till 1796 då den Tempelmanska fyren byggdes längre västerut.

49. Kämpinge kyrkplats. Kämpinge by hade under 1200- till 1500-talet sin förnämsta inkomstkälla i sillfisket. En kyrka uppfördes under 1400-talet. När sillfisket avtog och sandflykten ökade blev byn till slut helt utarmad. Man hade inte råd att ha kvar kyrkan, som sanden begravde alltmer.

50. Marknadsplatsen i Hököpinge från vikingatid. Ortsnamnet Hököpinge kan tolkas som köpplatsen vid högarna. Här fanns en viktig marknadsplats under vikingatiden. Silverskatt från samma tid funnen på 1800- talet.

51. Skyttsie hage. Skyttsie hage låg på Skanörs ljungs sydöstra del och var en boplat från äldre järnåldern. Det var den första jordbruksbebyggelsen på Falsterbohalvön.

Vy på väg till Skanörs hamn

52. Gessie ängar. På ängarna vid Pilebäckens mynning finns rester från en borganläggning med dubbla vallgravar. Ett försvar av den dåtida mark-nadsplatsen i Hököpinge.

53. Klagshamns udde. Udden består av rester från den stora kalk-bränningsindustrin från slutet av 1800-talet till 1930-talet. Längst ut finns gästhamn och badplats. Udden har en intressant flora och fauna.

54. Stavstensudde. Här steg Karl den XII iland 1715 efter att ha varit borta från Sverige sedan han inledde sitt fälttåg österut år 1700.

55. Törringelund. Ädellövskogen Törringelund är ett minne i land-skapet av den tidiga medeltidens skogsbälte. I norra delen finns dansbana och restaurang.

Kyrkor

56. Arrie kyrka. Uppförd 1890 i nygotisk stil med trappgavlar. Byggd på samma plats som den gamla kyrkan från 1200-talet. Predikstol och dopfunt från den gamla kyrkan finns kvar. Kyrkklockan från 1594 används ännu.

57. Bodarps kyrka 1100-talet. Byggd i slutet på 1100-talet och har ett mäktigt trappgaveltorn. Altaret är från 1600-talet.

58. Eskilstorps kyrka. Gamla kyrkan är från 1100-talet. Ombyggd 1873. Dopfunten från 1100-talet av Mårten Stenmästare och altartavlan från 1632 är bevarade från den gamla kyrkan.

59. Falsterbo kyrka (S:ta Gertruds kyrka). Byggd under andra hälften av 1300-talet med kalkmålningar. Kristofferskapet är från 1390.

60. Fuglie kyrka. Byggd 1902 i gotisk stil. I kyrkan finns ett additions-altare med baldakin, cirka 1595. Dopfunt i ek med reliefer från 1600-talet.

61. Gessie kyrka. Uppförd 1887-1888 i rött tegel i nygotisk stil. All in-redning är tillverkad i samma stil som kyrkobyggnaden. Vacker portal i tornets västside.

62. Gylle kyrka. Bibehållet torn från en medeltida kyrka. Väl bibehållet krucifix i ek från senmedeltiden.

63. Hammarlövs kyrka. Byggd av Mårten Stenmästare eller hans lärjunge Oxiemästaren på 1100-talet. Det runda tornet är byggt i försvars-syfte. Altartavlan snidad på 1700-talet, predikstol från 1600-talet.

64. Häslövs kyrka. Byggd 1880 i nygotisk stil. Hovarkitekt Zettervall ritade kyrkan. I norra korsarmen finns den gamla 1100-tals kyrkans altare med bord och skrank. I kyrkan finns även ett porträtt från 1609 på prästen Mads Nielsen Odder och hans hustru Bolid Asserdatter.

65. Hököpinge kyrka. Uppförd 1872-1873 i gotisk stil av gult tegel från trakten. Kyrkorummet är rymligt med plats för 500 personer.

66. Maglarps gamla kyrka. Från slutet 1100-talet. En av landets äldsta tegelkyrkor. Brett västtorn. Renoverades 1970-1971 av Eiler Graebe. Målningar från 1400-talet, predikstol 1568, samt dopfunt från 1200-talet.

67. Mellan-Grevie kyrka. Bygdes 1892-1893 i nygotisk stil i rött tegel med tak av skiffer. Byggmästare var kyrkobyggaren Per Pettersson, allmänt kallad ”Kyrkopetter” eftersom han uppfört flera av kyrkorna på Söderslätt.

68. Rängs kyrka. Äldsta delarna från 1100-talet med tillbyggnad från 1400-talet. Mycket av de äldre inventarierna finns nu i Lund. Vid präst-gården står en tre meter hög minnessten huggen ur ett granitblock till minne av författaren Nils Loreén, som föddes i prästgården 1796.

69. S Åkarps kyrka. Byggd på 1100-talet och ombyggd 1887-1888. Endast delar av tornet är kvar av medeltidskyrkan. Kyrkans främsta inventarium är altaruppsatsen från 1600-talet.

70. Skanörs kyrka (S:t Olofs kyrka). Från omkring 1225. En av fyra kyrkor i Lunds stift med krypta. Renässansaltare daterat 1604.

Skanörs kyrka.

71. Skegrie kyrka. Byggd på 1100-talets slut av Mårten Stenmästare. Predikstol från 1611, dopfunt från 1661 samt nattvardskalk från 1500-talets början.

72. Stora Hammars gamla kyrka. Äldsta delarna från mitten av 1100-talet i romansk stil. Kyrkan är unik vad avser inredning, ingenting har renoverats eller förändrats.

73. Stora Hammars kyrka. Byggd 1902. Kyrksilvret är gjort av den kände silversmeden Wiven Nilsson. Utanför kyrkan finns en biblisk trädgård med mer eller mindre exotiska växter, alla har det gemensamt att de står omtalade i bibeln.

74. Stora Slågarps kyrka. Äldsta delarna från 1100-talet, men tornet är från sent 1800-tal. Valvmålningar från 1500-talet samt dopfunt från 1100-talet.

75. Vellinge kyrka. Ursprungligen från 1100-talet. Bland inventarierna märks främst processionskrucifixet från 1400-talet av Törringemästaren. Bänkinredning, altare och predikstol är utförda av Jakob Kremberg på 1600-talet.

76. Västra Ingelstads kyrka. Ursprungligen en 1100-talskyrka som under senmedeltiden var patronatskyrka till Månstorps gods. Altarskapet tillverkat i Antwerpen cirka 1520 utgör kyrkans främsta klenod. Är till-sammans med Lunds domkyrka, Dalby kyrka och Skanörs kyrka en av fyra skånska kyrkor med krypta (underjordisk gravkammare).

77. Västra Tommarps kyrka. Byggd av Mårten Stenmästares lärjunge på 1100-talet. Målningarna från 1200-talet, predikstol från 1649.

78. Östra Grevie kyrka. Uppförd 1896-1897 i rött tegel i nygotisk stil. En av tre kyrkor i Skåne, vars torn ligger i öster i stället för väster. Troligen för att ingången skulle vetta mot den gamla bygatan.

79. Dalköpinge kyrka. Berömd för sina väggmålningar från 1200-1400-talet.

80. Kyrkoköpinge kyrka. 1100-talskyrka med kalkmålningar i lång-husvalv och kor.

81. Lilla Slågarps kyrka. Här fanns en romansk 1100-tals kyrka. Nuvarande har torn från 1823 och ett långhus från 1860-tal. En praktpiäs är nattvardskalken från 1578.

83. Tygelsjö kyrka. Tygelsjö kyrka stod färdig 1905 och ersatte en två år tidigare riven medeltidskyrka.

84. Törringe kyrka. De äldsta delarna av Törringe kyrka är från 1100-ta-let och kyrkogården omges av en medeltida mur. Triumfkrucifixet är gjort av den skånske sengotiske bildsnidaren, Törringemästaren.

85. V Kärrstorps kyrka. Västra Kärrstorps kyrka är från 1200-talet i ursprunglig romansk stil. Senare tillkom torn av samma höjd som långhuset. Under 1800-talets senare del byggdes kyrkan ut och blev korsformig.

86. V Vemmerlövs kyrka. En av Skånes äldsta stenkyrkor från tidigt 1100-tal. Kalkmålningar av Harriemästaren främ 1550-talet.

Milstolpar

87. Arrie. Milstolpe, som visar 1/4 mil.

88. V Ingelstad. Milstolpe vid den gamla vägsträckan i Bröddarp 1/2-milare. Mycket sliten.

89. Östra Grevie, Mölllevången. Milstolpe vid den gamla väg-sträckningen strax bredvid infarten till Månstorps gavlar. Stenen är helt täckt av grönska.

90. Östra Grevie. Mycket vacker och välbevarad helmilstolpe. Rest 1728.

Museum

91. Bärnstensmuseet. S Mariav 4, Bärnstensfynd, utställning, verkstad, butik.

92. Falsterbo museum. Byggt 1940. Utställningar från Hansatid till nu-tid. Säsongsöppet.

93. Falsterbonäset Open Air Museum. Skulpturparken längs med väg 100 i Höllviken. Fem bronsskulpturer med det mänskliga livet som tema av Gudmar Olovson.

94. Fotevikens museum med Vikingastaden. Nordens största rekonstruerade vikingasamhälle. Museet visar vikingatidens boende, hant-verk och sociala liv. Butik, café och stugby.

95. Trelleborgs museum. Trelleborgs Museum är ett kulturhistoriskt museum med sin bas i stora och fina samlingar från hela Söderslätt. Här finns bland annat en stor och spännande utställning om de 7000-åriga Skateholmsfynden samt andra basutställningar och även tillfälliga utställningar om skilda ämnen. Butik och café.

Möllor

96. Bröddarps mölla. Möllan är byggd 1841 och är en s.k. stubbamölla.

97. Häslöv stubbamölla. Byggd 1758. Togs ur bruk 1940. Kvarnverket utgörs av en tiospanns kvarnsten.

98. Skanörs stubbamölla. Tidigt 1700-tal. Detta är den äldst bevarade möllan i Sverige.

99. Skegrie mölla. Är en holländsk mölla, byggd 1897, renoverades 1977. Möllan har fullständig utrustning.

100. Stora Hammars holländarmölla. Byggd 1868 och är en holländare, dvs. en kvarn med ett kvarnhus stående på marken. En rörlig del överst där vingarna sätts fast, gör att vingarna kan vändas i alla vindriktningar.

Falsterbo Strandbad.

Övriga sevärdheter

101. Falsterbo Strandbad, Strandbadsv 30, Falsterbo. Konsthall, naturum och restaurang.

102. Falsterbokanalen. Byggsdes i samband med andra världskriget för att tyska mineringar gjorde vanlig sjöfart kring Falsterborevet omöjlig. Kanalen blev färdig den 1 augusti 1941. Per Albin Linjen, en försvarslinje från andra världskriget för att förhindra en fientlig landstigning från havet ses på Höllvikensidan längs kanalen. Gästhamn, kiosk, restaurang och café.

103. Gamla Torg, Trelleborg. På Gamla Torgs kullerstenar trampar vi historiska marker; Trelleborgs ursprung, handelsplatsen vid genomfarts-leden. Det är osäkert hur långt tillbaka i tiden vi vågar gå, men helt säkert vågar vi lägga oss på 700-talet. Utgrävningar talar för detta.

104. Gamlegårdshagtornen. Söder om Kämpinge by på vägen mot Trelleborg ligger något som en gång var landets största vita ”Offertern”. Hagtorn ansågs förr i tiden heliga och man betraktade dem med vördnad.

105. Skanörs hamn. Hamnen anlades 1881. Används idag som gästhamn och är ett populärt besöksmål med restauranger, försäljning av fisk, café, galleri, dansbana och nattklubb. Sommaren 2020 ska Skanörs kallbadhus stå klart.

106. Smedjan, Klörup. Byns gamla smedja ligger strax intill häktet och har blivit pietetsfullt renoverad.

Skanörs hamn.

107. Stadsparken Trelleborg. Stadsparken invigdes våren 1897 då 6200 nyplanterade träd och buskar grönskade. Ett specialblad finns över Stads-parkens växter, för den intresserade. Från scenen ges sommartid både teater och konserter.

Cykeluthyrning

108. Hyr en hoj, Ljungvägen 34 B,

Höllviken. +46 (0) 731 46 94 33. info@hyrenhoj.se. www.hyrenhoj.se

InfoPoints

Falsterbo Camping & Resort, Reuterswårds väg 1, Falsterbo, www.falsterboresort.se

Fotevikens Museum, Museivägen 27, Höllviken, www.foteviken.se

Skanörs hamn, www.skanorshamn.se

Vellingeblomman, Falsterbovägen 177-9,